

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (DrSc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR

ROČNÍK XXVI

ČÍSLO 281, PROSINEC 2023

CENA 10 Kč

Odsun Němců z pohraničí je rozhodnutí spojenců

Při příležitosti 105. výročí vzniku samostatné Československé republiky (28. října 1918) položili kytice k soše prezidenta Edvarda Beneše na pražském Loretánském náměstí letos 28. října představitelé vlasteneckých organizací Květa Šlahůnková, předsdkyně Republikové rady Levicových klubů žen a docent Jan Minář, předseda Slo-

vanského výboru ČR a místopředseda Mezinárodní slovanské rady s místopředsedou Vladimírem Mlejneckým. Vzpomínkového aktu u Benešova pomníku se zúčastnili též další občané.

Jak řekl ve svém vystoupení J. Minář, ČSR se vrátilo po 300 letech národnostního útlaku, snahy o poněmčení, likvidaci našeho národa. Pro celý národ to byla jedna

z nejdůležitějších událostí nejen 20. století, ale i další dějství. Konkrétně to byl odsun nacismu propadlé německé menšiny v českém pohraničí. To je pro český lid nejdůležitější výsledek 2. světové války. Také to stálo 360 tisíc životů našich občanů. Takže v právu jsme my a je to rozhodnutí spojenců, kteří ve válce porazili hitlerovské Německo. Nyní se vyskytují snahy po revizi výsledku 2. světové války, zvláště ve Spolkové republice Německo.

Těž současná politická situace na mezinárodním poli je velice složitá, zdůraznil Minář. Protože se zaměřuje příčina a následek. A všechny ty celosvětové události mají vždy nějaký důvod: neřešená otázka palestinského státu vedla a vede k tomu, co se označuje jako terorismus, boj proti Izraelcům. Proboha, už se jaksi nepřiznává, že Rusko bylo k zásahu na Ukrajině přinuceno. Z bezpečnostních důvodů nemohlo připustit rakety NATO přímo na svých hranicích. Totiž odkud je v dosahu celé evropské Rusko a době letu rakety 3-4 minuty nestačí vůbec k jejímu

Účastníci vzpomínkového aktu u Benešova památníku.

zaznamenání. A opět je to důsledek. Ta situace v Izraeli je nebezpečná, kdyby se do toho vložili další státy... Je tady Írán jako mocnost odpovídající silou Izraeli, možná je ještě silnější... A pak by se do konfliktu mohly zapojit i další velmoci – a to by mohla vzplanout 3. světová válka. Naštěstí, snad, si většina politiků uvědomuje, že to, třetí světová se

nedá vyhrát. A byla by zaručeně poslední jak pro lidstvo, tak vůbec pro život na Zemi. Doufejme, že politici budou mít dost rozumu. A taky doufejme, že u nás dojde k obnovení Československa, neboť ty dva malé státy – republika Česká a Slovenská, jsou malé a bezvýznamné. Dřívější Československo mělo dříve ve světě určitý zvuk a hlas.

JAN JELÍNEK

Předseda SV ČR docent Jan Minář (vpravo) a jeho místopředseda Vladimír Mlejnecký položili kytici k soše prezidenta Edvarda Beneše.

Ztrácíme svobodu, bijí na poplach vlastenců

Vzpomínková akce k 105. výročí vzniku Československé republiky se letos 28. října konaly po celé naší vlasti. V hlavní roli nebyla jen dnešní protilidová vládnoucí garnitura, nýbrž též opoziční scéna, upozorňující, ze svobody, tak těžce získané před 105 lety nyní začínáme ztrácet. U Národního památníku v Praze na Vítkově se dopoledne na tradiční pietní akci sešli politici včetně prezidenta Petra Pavla, zástupci armády i váleční veteráni.

Pavel poté položil věnec u sochy Tomáše Garriqua Masaryka na Hradčanském náměstí. V poledne jmenoval 16 mužů do generálských hodností. Večer na Hradě předával státní vyznamenání. Pietního aktu na Vítkově se zúčastnili též premiér Petr Fiala (ODS), předsdkyně Sněmovny Markéta Pekarová Adamová (TOP 09),

předseda Senátu Miloš Vystrčil a ministryně obrany Jana Černochová (ODS). Položili věnec u hrobu Neznámého vojína a památku padlých vojáků uctili minutou ticha. Součástí ceremoniálu byl i přelet vojenských vrtulníků a stíhaček Gripen.

V právě poledne uspořádal Český svaz bojovníků za svobodu (ČSBS) v TOP hotelu Praha na Chodově Slavnostní shromáždění k 105. výročí vzniku ČSR. Jeho předseda Jaroslav Vodička v zaplněném Kongresovém sále přivítal řadu osobností z opoziční a tak zvané opoziční scény. Hlavním hostem byl někdejší prezident Miloš Zeman. Ten připomněl, že před 105 lety Češi a Slováci bojovali o svobodu a „do jisté míry se to děje i dnes. Je to boj proti netoleranci, nálepkování a inkvizičnímu posuzování jediné správné pravdy. S tím souvisí znovuzavádění cen-

zury. Je potřeba, abychom proti tomu dokázali zvednout svůj hlas.“

Expremiér a předseda spolku Nespokojení Jiří Paroubek se zastavil nad tím, že se současné vládní špičky hlásí k odkazu T. G. Masaryka, a zároveň podotkl, že k osobnosti E. Beneše se naopak hlásit nechtějí. Jako důvod označil Benešovy dekrety, které leží v žaludku mnohým čelním představitelům našeho státu a zmínil vstřícné kroky prezidenta Petra Pavla směrem k Lichtenštejnům. Nejvíce kritiky si v jeho projevu vysloužila vláda Petra Fialy, kdy konstatoval: „Česká ekonomika stagnuje, zažíváme vysokou inflaci. Životní úroveň za poslední dva roky klesla možná i o čtvrtinu oproti roku 2021. Vláda nemá programy na podporu hospodářství země. Neví, co dělat, aby rozhýbala hospodářský růst. A její balíček ho ještě více utlumí. (Pokračování na s. 2)

Předsdkyně ÚV KSČM Kateřina Konečná a poslankyně Evropského parlamentu při projevu v TOP hotelu Praha. Vlevo předseda ÚV ČSBS Jaroslav Vodička.

Foto – Filip Zachariáš

Nová vláda Slovenské republiky

Slovenská prezidentka Zuzana Čaputová jmenovala 25. října novou vládu Slovenské republiky v čele s Robertem Ficem (Smer – sociální demokracie).

Vládní koalici vytvořily strany Smer, Hlas – sociální demokracie a Slovenská národní strana (SNS). Sdělil to server Novinky.cz.

Fico počtvrté zasedl do křesla předsedy slovenské vlády.

Nová vládní koalice bude mít ve 150 členném parlamentu 79 mandátů.

Novým předsedou parlamentu se stal Peter Pellegrini (Hlas).

Složení vládního kabinetu SR: Předseda vlády Robert Fico

(Smer). Ministr zahraničí Juraj Blanár (Smer). Ministr dopravy Jozef Ráž mladší (Smer). Ministr obrany Robert Kaliňák (Smer). Ministr financí Ladislav Kameňák (Smer). Ministr zemědělství Richard Takáč (Smer). Ministr spravedlnosti Boris Susko (Smer). Vicepremiér pro plán obnovy Pe-

ter Kmec (Hlas). Ministr vnitra Matúš Šutaj Eštok (Hlas). Ministr práce, sociálních věcí a rodiny Erik Tomáš (Hlas). Ministr školství Tomáš Drucker (Hlas). Ministr zdravotnictví Zuzana Dolinková (Hlas). Ministr hospodářství Denisa Saková (Hlas). Ministr informatizace a re-

gionálního rozvoje Richard Raši (Hlas). Ministr životního prostředí Tomáš Taraka (SNS). Ministr kultury Martina Šimkovičová (SNS).

Ministr cestovního ruchu a sportu vznikne až 1. 1. 2024 a povede ho nominant SNS. Předseda parlamentu Peter Pellegrini (Hlas).

Na Pražském hradě udělena vysoká vyznamenání

Oslavy 105. výročí vzniku samostatného Československa vyvrcholily 28. října na Pražském hradě udílením státních vyznamenání. Poprvé v režii prezidenta Petra Pavla. Ocenil 62 osobností veřejného života.

Řád Bílého lva obdržel vedle bývalého premiéra Petra Pitharta a někdejšího ministra zahraničí Karla Schwarzenberga též bývalý předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský či in memoriam generál Milan Rastislav Štefánik, který se zasloužil o založení Československa. Je faktem, že Pithart, Schwarzenberg a Rychetský patří ke společenské elitě a výrazně přispěli k rozvalu naší socialistické republiky po listopadu 1989! Řád Tomáše Garrigua Masaryka převzali například katolický kněz Tomáš Halík, bývalý politik Milan Uhde nebo zdravotní sestra Zdena Mašínová, dcera protinacistického odbojáře generálmajora Josefa Mašína a sestra teroristů bratří Ctirada a Josefa Mašíků. Dostala ho i zpěvačka Marta Kubišová, filozof Jan Sokol (in memoriam) či signatářka Charty 77 Jarmila Stibicová. Také

poslední čtyři vyznamenání nebyli příznivci socialismu v naší vlasti a přivítali jeho zničení.

Medaile za hrdinství přebírali z rukou prezidenta například jihocheský hasič podpraporek Pavel Tarka, který zachránil život těžce zraněnému motorkáři a Petr Jirout, zachránce života dvouleté holčičky, která vypadla z okna do řeky Chrudimky. Dále medaile Za zásluhy prezident Pavel udělil například: hercům Jiřimu Bartoškovi, Petru Kostkovi a Viktoru Preisso-

vi, lékaři se specializací na neurochirurgii Vladimíru Benešovi, astronomovi a astrofyzikovi Jiřímu Grygarovi, krasobruslařce Evě Grahamové rozené Romanové, dvojnásobné mistryni Evropy a čtyřnásobné mistryni světa v tancích na ledu, Radku Jarošovi, horelezce, který jako první Čech vystoupil na všech 14 osmitisícovek na planetě Zemi bez použití kyslíku, Květoslavu Mašítovi, motocyklovému závodníkovi, který je mistrem světa a Evropy...

Prezident v projevu ve Vladislavském sále řekl, že ocenění by si zasloužily i děti, které se nebojí bránit své spolužáky proti šikaně, rodiče samoživitele, ti, kdož se starají o své blízké s postižením, i ti, kdož pomáhají potřebným, jež často ani neznají. Ale vždyť toho mohl 28. října na Pražském hradě udělit a dát medaili alespoň některým z nich! S vyznamenáním opominul i občany z dělnických či zemědělských profesí!

voleb. Je to jedna parta lidí, kteří si hrají do ruky. Bez Rychetského a podobných figur by tam současný prezident neseděl," zdůraznil Paroubek. „Je úsměvné, že pan prezident zjevně nepotřebuje rozum, nahradí ho čtecím zařízením," kritizovala projev předsedkyně ČSSD Jana Volfvová.

Vojtěch Filip: Strojený projev prezidenta

Kromě Miloše Zemana, Pavlova předchůdce v nejvyšší ústavní funkci, pozvání na Hrad na ceremonii odmítl i premiér Jiří Paroubek, který následně pro iportal24.cz řekl, že mu vadí některá ocenění. Konkrétně jmenoval Rychetského: „Tonečnost ocenění je zřejmá. Rychetský postupoval dvakrát protiústavně, když zrušil mimořádné volby v roce 2009 a pak zasáhl do minulých parlamentních voleb požadavkem na úpravu volebního zákona v momentě, kdy už byl vypsán termín

Vojtěch Filip, někdejší předseda ÚV KSČM řekl, že „strojený projev pana prezidenta nevyházal z jeho přesvědčení, ale z pozice, kterou zastává. Ti, co mu to psali, ho stylizují do nějaké role, kterou nezvládá. A vůbec mi nejde o to, že neumí pořádně cvičení, která by měl jako voják zvládat lépe," dotkl se Filip momentu, kdy při ceremonii u Národního památníku v Praze trefil vojáka praporem do hlavy a shodil mu vojenskou čepici. Janě Volfvové vadila především osoba Tomáše Halíka: „Nad ním visí největší vykřičník... Vyměnil službu bohu tomu, kdo Evropě velí. Až jsem skoro přesvědčena, že kdyby Kristus řekl, že Evropa je špatná, pan Halík ho nechá znovu ukřižovat.“

(pk, jel)

Petr Jirout, zachránce malého děvčátka, přebírá vyznamenání od prezidenta Petra Pavla. FOTO – Svitavský deník

Žádáme svobodu slova! výzva Klubu českých a slovenských spisovatelů

Článek 19 Všeobecné deklarace lidských práv OSN z roku 1948 říká: „Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu: toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmikoli prostředky a bez ohledu na hranice.“

Rozšířenou definici uvedené svobody přinesl Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, OSN: New York, 19. 12. 1966, v ČSSR byl vyhlášen až o deset let později jakožto vyhláška ministra zahraničních věcí ze dne 10. května 1976 pod č. 120/1976 Sb.

„Každý má právo zastávat svůj názor bez překážky. Každý má právo na svobodu projevu; toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmikoli jinými prostředky podle vlastní volby.“

Obdobné formulace najdeme i v čl. 17 Listiny základních práv a svobod, která je součástí naší Ústavy od 28. prosince 1992.

Často připomínaný První dodatek Ústavy USA, který vstoupil v platnost 15. 12. 1791, tuto věc vyjádřil slovy, na něž se odvolávaly tisíce rozsudků namířených proti pokusům omezit svobodu slova. Zní takto:

„Kongres nesmí vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznání nějakého náboženství; právě tak nesmí vydávat zákony omezující svobodu slova nebo tisku, právo lidu pokojně se shromažďovat a právo podávat státním orgánům žádosti o nápravu křivd.“

Generální tajemník OSN Pan Kimun to ve svém poselství k Světovému dni tisku v roce 2010, shrnul

do prosté věty: „Svoboda informací: právo vědět“.

Pociťujeme potřebu tyto základní teze připomenout v úvodu našeho požadavku návratu svobody slova do života naší společnosti. Již řadu let jsme svědky jejího postupného pošlapávání. Nejsilněji s nástupem dnešní vlády v roce 2021. Ta jako první po roce 1989 dokonce zřídila nový cenzurní úřad a připravuje zákony na potlačení svobody slova.

Jaká je dnes v tomto směru realita?

Vláda si podmanila většinu tzv. mainstreamových médií a nepřipouští v nich polemiku rozmanitých názorů, což je trestuhodné zejména u médií veřejnoprávních, jimž tuto povinnost (podporovat svobodnou diskusi ve společnosti při všechny názorové skupiny) ukládají zákony č. 483 a 484 přijaté 7. 11. 1991. Zároveň za pomoci soukromých firem likviduje ekonomickou životaschopnost tzv. alternativních médií přinášejících jiné názory, než jsou ty vládní.

Z médií byli postupně vytlačeni všichni nositelé jiných než vládou prosazovaných názorů a stanovisek. Jsou sestavovány černé listiny se jmény těch, kteří nesmějí přes tato média vystoupit před veřejností.

Ze státních prostředků jsou financovány tzv. factcheckingové „neziskové“ organizace, které se zabývají výlučně vyhledáváním s vládními postoji nekonformních názorů, jejich nositelé jsou opět sepisováni do seznamů, které jako podklad berou v potaz i státní orgány včetně BIS, čímž dochází implicitně ke kriminalizaci svobodných názorů a jejich nositelů.

Vláda ustavila cenzurní úřad, v jehož čele stál „vládní zmocněnec pro oblast médií a dezinformací“ Michal Klíma, který měl za úkol připravit zákon na potírání svobody slova. Když to nedokázal, byla tato

pravomoc a povinnost převedena na nově zřízený úřad „poradce pro národní bezpečnost“ (je jím Tomáš Pojar). Ten připravuje zákon proti svobodě tisku, jehož podstatou je v každém nežádoucím veřejném vystoupení vyhledat prvky, které by bylo možné označit na ohrožení národní bezpečnosti. „Pachatel tedy nebude trestán za svobodně vyvozený názor, nýbrž za ohrožení zájmů a bezpečnosti země. To je na první pohled návrat k totožným praktikám, které provozovaly totalitní režimy ve 20. století.“

Vláda to vše zdůvodňuje „bojem proti dezinformacím“, ale není ani schopna sestavit jakoukoli definici dezinformace. Z toho slova se tak –

v duchu známého úsloví – stala pouze hůl mající za cíl bít toho psa, který se namane. Verbální denunčiací nálepka, kterou není třeba dokazovat.

Proto žádáme:

Zrušení všech orgánů a institucí zabývajících se porušováním svobody slova dané Ústavou a mezinárodními závazky.

Okamžité ukončení příprav zákonů směřujících k potlačení svobody slova.

Okamžité ukončení vynakládání veřejných prostředků na „neziskové“ aktivity mající za cíl zlikvidovat svobodu slova.

Okamžité ukončení kampaně

proti „dezinformátorům“ a zahájení plnohodnotné a svobodné diskuse s držiteli názorů odlišných od těch, které prosazuje vláda, zveřejnění polemických názorů a argumentů.

Okamžité zajištění dodržování §2 obou výše uvedených zákonů o veřejnoprávních médiích, které stanoví povinnost poskytovat vysílací prostor pluralitně bez ohledu na názorové, politické, náboženské atd. rozdíly.

Podepsání členové Rady KČSS: Lubomír Brožek, Ivo Budil, Marie Formáčková, Anna Hogenová, Viktorie Hradská, Kateřina Ryšavá, Petr Sak, Václav Vondráček, Jarmila Wunderlin-Taliánová, Jiří Žáček, Petr Žantovský.

Ztrácíme svobodu, bijí na poplach...

(Dokončení ze s. 1)

Kritizoval též ministra zdravotnictví Vlastimila Válka. Podle Paroubka před rokem 1989 chyběly pomeranče, banány či vložky, dnes nejsou léky. „Válek řekl, že budeme mít za rok a půl vlastní penicilínku, která bude vyrábět chybějící penicilin. Přitom za takovou dobu nedokáže stát postavit ani psí boudu,“ rýpl Paroubek. Připojil i to, že protiruské sankce nepoškozují Ruskou federaci, nýbrž naše občany. Účastníky slavnostní akce pozdravil i poslanec Slovenské národní rady Michal Bartek, promluvil na ní rovněž předseda Hlávkovy nadace Václav Pavlíček, tři předsedové vlasteneckých stran a místopředseda Trikolory Josef Sláma. Předsedkyně ÚV KSČM Kateřina Konečná kritizovala, že Česká republika po vstupu do EU, NATO a hlavně po ratifikaci Lisabonské smlouvy ztrácí další část svébytnosti, a to nyní, kdy prezident Pavel sám nadhodil možnost zrušení práva veta na unijní půdě. Předseda PREO Jindřich Rajchl řekl, že naše země ztrácí svrchovanost a vládnou nám loutky, posluš-

né Washingtonu a Bruselu.

Jana Volfvová, předsedkyně ČSSD, se obrátila k přítomným představitelům ČSBS a dalších odbojových a vlasteneckých spolků: „Jste poslední paměť národa, že nás osvobodila Sovětská armáda a že jsme si tu vlast vybojovali my sami. Tak bojujme, abychom znovu nebyli Böhmen und Mähren!“

Další akcí vlasteneckých stran a hnutí bylo setkání u pražského Obecního domu, místa, odkud bylo z balkonu před 105 lety vyhlášeno samostatné Československo. Předsedkyně Aliance národních sil Vladimíra Vítová tady pověděla: „Humanismus umírá a naší povinností je na něj navázat a ne rezignovat. Musíme se snažit, aby nám nerozbili i tu polovinu Československa, která z tehdejší republiky zůstala.“ Mezi řečníky nechyběli ani představitelé vlasteneckých stran a organizací ze Slovenska. Krátce předtím se před Obecním domem konalo shromáždění organizované Institutem Václava Klause. Dle bývalého prezidenta se současná vláda vzdaluje od idejí

svobody, což vyvolává frustraci zvětšující se části společnosti. Kritizoval také, že Evropská unie se snaží nás přesvědčit, že česká státnost, národní hrdost, vlastenectví a obhajoba národních zájmů, jsou jen přežitky minulosti, pouhé stamilství.“ Dle Klause je třeba uchovat a ubránit státnost a suverenitu. „Abychom k tolik potřebné změně přispěli, musíme rychle začít hledat takové politiky, kteří by byli schopni nás k obratu a k novému zítřku dovést,“ dodal Klaus.

Ke 105. výročí zrodu společného státu Čechů a Slováků prohlásila prezidentka Zuzana Čaputová že i „30 let od rozdělení společného státu ČR i SR více věcí spojuje než rozděljuje. Na tu dobu to byla velmi „moderní, demokratická republika s ústavou“. Byla respektována i v zahraničí. Premiér SR Robert Fico zdůraznil, že je potřeba navázat na historickou spolupráci Čechů a Slováků. „Jak ukázala historie, společně, při respektování jeden druhého, dokážeme v Evropě dosáhnout mnohem víc obklopení zájmy větších a mocnějších států,“ dodal Fico. (pk, jel)

Fialova pětidemoliční vláda by měla skončit!

V České republice narůstá nespokojenost. Proběhly velké demonstrace. Dle průzkumu veřejného mínění sotva dvě procenta souhlasí s koaliční vládou premiéra Petra Fialy. To je situace na odstoupení vládního kabinetu. Ale tihle pánové a dámy se drží koryt. A budou se jich držet, dokud to půjde. Tahle pětidemolice by měla s vládou skončit ještě dřív do příštích parlamentních voleb. Řekl to na listopadovém zasedání Slovanského výboru ČR docent Jan Minář, jeho předseda a též místopředseda Mezinárodní slovanské rady.

Jak Minář dále uvedl, složitá je i mezinárodní situace, kdy hoří konflikt mezi Ukrajinou a Ruskem a dále přibyla válka Izraele v pásmu Gazy s Hamásem, kdy umírají i nevinní Palestinci. Obě tyto tragické události mají dávné kořeny. Na Ukrajině to začalo snahou Západu, konkrétně USA, o destabilizaci tehdejšího režimu prezidenta Janukovyče, který byl pro spolupráci se všemi okolními státy. Dle oficiálního sdělení tehdejší ministryně USA Nulandové do organizování krv. Majdanu vložili Američané čtyři miliardy dolarů. Pak tam působily i rozličné fašistické síly, střílelo se. Vývoj pak skončil novou, nelegitimní vládou Ukrajiny, která okamžitě projevila přání vstoupit do NATO a Evropské unie.

Přitom Rusko žádalo NATO, aby se nerozšiřovalo na východ. Američané to naprosto ignorovali. V té chvíli, kdyby Ukrajina vstoupila do NATO, tak by její armády i rakety stanuly na ruské hranici. Odtud by měly v dosahu celou evropskou část Ruska a tyto rakety by nebyly postižitelné, protože by letěly dvě či tři minuty. Tento čas by Rusům nestačil ani na jejich zjištění. Takže akce, kterou podniklo proti Ukrajině, nebyla z jeho vlastní vůle, ale byla v podstatě vyprovokována! A Rusko k sobě zpátky vzalo Krym. Protože Chruščov naprosto svévolně předal Krym Ukrajině. Tenkrát to byla součást Sovětského svazu a nikoho to nevzrušovalo. Ale teď se ukázalo, že Krym byl považován za vhodné místo pro základnu NATO!

A jak sdělil ruský prezident Vladimir Putin, znamenalo by to porážku Ruska ve válce bez války! Proto Rusko tuto záležitost nazývá zvláštní akcí a těžko z tohoto postavení může nějak ustoupit. Lze přitom očekávat, že krize na Ukrajině potrvá dost dlouho. Ale ukrajinské hospodářství se rozpadá a armáda je čím dál méně boj schopná. Zdá se, že ruské vedení neusiluje o rychlé ukončení konfliktu, které by v případě útočných operací mělo za následek větší ztráty. Je přece známo, že obranný

Uprchlíky tábor v Pásmu Gazy, zničený izraelskou armádou

FOTO ČTK/AP Abed Khaled

boj stojí méně padlých vojáků než boj útočný.

Předseda SV ČR J. Minář pak poukázal na zkomplikování mezinárodního dění vojenskou operací Izraele v Gaze. Tento konflikt má dávnou minulost. Židovský stát vznikl po prohlášení britského ministra zahraničí Balfora po 1. světové válce. Tehdy měla Velká Británie území Palestiny jako svěcenou oblast. A Balfor prohlásil, že Britové jsou ochotni dát toto území pro vznik židovského státu, protože Židi jsou rozptýleni po celém světě. Takže se sem Židi začali stěhovat.

Ovšem po 2. světové válce byl OSN vysloven požadavek, že palestínští Arabové nemohou zůstat ve vzduchoprázdnu. Čili zde měly oficiálně vzniknout dva státy. Židovský – Izrael a stát palestínských Arabů. Ale to Izrael odmítá. Bylo mezitím vedeno i několik válek včetně té Izraele s Egyptem, kde izraelská armáda měla převahu. Už tím, že v poslední válce s Egyptem obsadila Asuánskou přehradu. A pohrozila mu vyhozením přehrady do povětří a spláchnutím Egypta do moře. Takže teď

opět arabské státy vyslovují podporu palestínské organizaci Hamás. A tato organizace začala střílet na Izrael rakety lze považovat za určitý projev zoufalství jak upozornit na situaci, která je desítky let neřešená. Hlásí se další státy na podporu palestínských Arabů, ale jejich vojenské síly na Izrael nestačí. Podporu Arabům však vyhlásil Írán. A to je velice silná země. Vojenští odborníci se dohadují, kdo z nich má atomovou zbraň. Izrael velmi podobně ano, byť by to tajil, a Írán prý o ni usiluje, aby byl v rovnováze s Izraelem. Takže kdyby na Blízkém východě došlo k nějakému dalšímu zastření a ne dej bože za použití jaderných zbraní, tak je to začátek 3. světové války. Všichni vědí, že ji nelze vyhrát, protože by znamenala zničení lidstva a patrně i zánik života na Zemi.

J. Minář se též neopomněl dočkat nového fenoménu meziná-

rodních vztahů a politiky – uskupení BRICS, které se Rusku a Číně podařilo získat pro formování nového světového řádu proti vůli USA. Je potěšující, že do uskupení BRICS k původním pěti záměrcům v něm přistupují další státy.

Závěrem svého vystoupení J. Minář ještě zdůraznil, že náš národ a stát dosáhl na 20. století dvou velkých vítězství. Vznik ČSR po 1. světové válce, ve 2. světové válce se podílel na porážce hitlerovského Německa a v důsledku toho odsunu fašismu popadnuvšího německého obyvatelstva u nás, kdy tři miliony Němců na území naší republiky byly časovanou bombou. Chtěli domů do říše, tak tam jsou a ať si řídí svoji zemi, jak chtějí. Velkým neštěstím je rozbití Československa, protože místo známého státu v Evropě jsou zde dva malé státečky, které není třeba brát zvlášť v mezinárodním měřítku.

JAN JELÍNEK

Demonstrující v Madridu za pomoc civilnímu obyvatelstvu v palestínském Pásmu Gazy. FOTO Reuters – Isabel Infantes

Varování z Antarktidy. Tání ledovců!

Za posledních 25 let se výrazně zmenšilo čtyřicet procent šelfových ledovců v Antarktidě. Vyplývá to ze studie v časopise Science Advances.

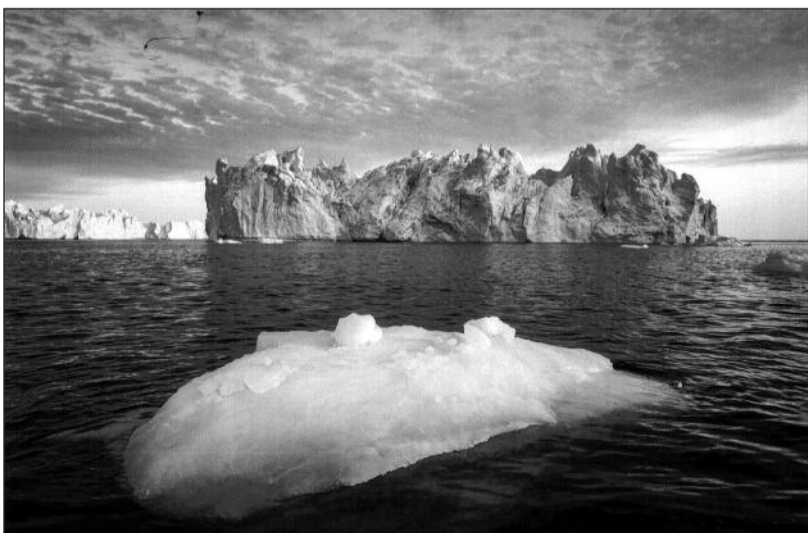
V důsledku tání od roku 1997 do roku 2021 dle ní došlo ke ztrátě hmotnosti 71 ze 162 antarktických šelfových ledovců, u 68 z nich byl

zaznamenán „statisticky významný“ pokles. Evropská kosmická agentura to označila za „alarmující“ zjištění. Šelfové ledovce se rozkládají na okraji kontinentálního pevninského ledovce a významnou částí leží nad mořskou hladinou. Obklopují antarktický kontinent a pomáhají chránit a sta-

bilizovat ledovce v oblasti tím, že zpomalují jejich odtok do oceánu.

Vědci uvedli, že tyto ztráty přesahují běžné výkyvy šelfových ledovců. Přispívají tak dle nich k důkazům o tom, jak změna klimatu způsobená člověkem ovlivňuje Antarktidu. „Očekávali jsme, že většina šelfových ledovců prochází cykly rychlého, ale krátkodobého zmenšování a poté pomalu dorůstají. Místo toho vidíme, že téměř polovina z nich se zmenšuje bez známek obnovy,“ uvedl hlavní autor studie Benjamin Davison, který působí na univerzitě v Leedu. Vědci zjistili, že během zkoumaného období přibralo na hmotnosti 29 šelfových ledovců, zatímco hmotnost 62 dalších se nijak výrazně nezměnila. Výzkumníci uvedli, že 48 ledových šelfů ztratilo během 25 let přes třicet procent své hmoty. Klíčovým faktorem tání byly oceánské proudy a větry na západní straně Antarktidy, které tlačily teplou vodu pod šelfové ledovce.

ČTK

Antarktické ledovce.

Zdroj: internet

Dva námořní důstojníci Ruska nesou jaderné kufříky

Foto z videa Reuters

Ruský prezident Vladimir Putin byl v Pekingu v doprovodu důstojníků ruských námořních sil nesoucích tzv. jaderný kufřík, tedy zavazadlo, které obsahuje tajné kódy nezbytné pro odpálení ruských jaderných zbraní. Prostřednictvím zařízení má také prezident možnost spojit se s velením ruských strategických jaderných sil.

Upozornili na to novináři na základě záběrů pořízených poté, co se šéf Kremlu setkal s čínským prezidentem Si Ťin-pchingem

a mířil na další schůzku, informovala agentura Reuters. „Jsou jisté kufříky, bez kterých se žádná Putina cesta neobejde,“ konstatoval korespondent ruské tiskové agentury RIA Novosti. „Jaderný kufřík“ má kromě hlavy státu také ministr obrany Sergej Šojgu a nejspíš i náčelník generálního štábu Valerij Gerasimov.

Obdobným kufříkem disponuje také americký prezident Joe Biden. Americkému kufříku se říká „fobal“, ruskému „Čeget“ – podle hory v severním Kavkazu. (ČTK)

Stranu 3 připravil a redigoval Jan Jelínek

Češi na Volyni

Pokračování z čísla 280

Bohumír Kurovec

Bohumír Kurovec se narodil 12. 6. 1925 na území dnešní Ukrajiny v obci Batiatyce, která před válkou čítala na 6000 obyvatel. Pocházel z pětičlenné rodiny, ve které se narodil jako třetí a nejmladší syn. Matka Marie se narodila v roce 1897 v Hrdlořezích v jižních Čechách, otec Dimitry se narodil roku 1894 také v ukrajinské obci Batiatyce.

Základní školu Bohumír dokončil ještě v rodné obci, zatímco na střední průmyslovou školu staveb-

děl se, že se jedná o židovskou rodinu internovanou v blízkém ghettu, kam se za nimi vypravil. Poté, co se seznámil s krutými podmínkami v ghettu, ve kterých nebylo možno přežít, začal rodinu nejprve hmotně podporovat. Byl si však vědom toho, že bude zapotřebí pomoc komplexnějšího charakteru. Také se připojil k činnosti v odbojovém hnutí Gwardia Ludowa a při různých akcích zapojoval i syna Bohumíra. Jeho úkolem bývalo poslouchání rádia, předávání zpráv, kontakt s perzekvovanými Židy, výpravy na území ghetta, předávání balíků a podobně.

nowska, a nakonec se podařilo zachránit Máriu Haller. Bohumír Kurovec nejprve zprostředkoval písemný i osobní kontakt na území ghetta a pracovního tábora. Následovaly dlouhé a složité přípravy, po kterých byly ženy z ghetta vyvedeny a ukrývány v rodině pana Kurovce. Aby bylo ukrývání dostatečně nenápadné a sofistikované, předstíraly práci služebných, s rodinou sdílely společné bydlení, byl jim vštěpován místní dialekt a základní katolické modlitby. Skrze odbojovou organizaci se podařilo vystavit padělané osobní dokumenty, pod kterými později zachráněné vystupovaly a opustily Lvov.

V roce 1944 se situace natolik vyhroutil a nebezpečí prozrazení bylo tak silné, že byla rodina nucena odejít do Protektorátu Čechy a Morava, odkud pocházela Marie Kurovcová. Ihned po příchodu na území protektorátu, byl Bohumír předvolán na pracovní úřad a nasazen jako pomocný dělník do továrny v Suchdole nad Lužnicí, odkud byl později propuštěn. V říjnu 1944 byl předvolán gestapem a do 24 hodin se musel vystěhovat z protektorátu a nastoupit na nucenou práci. Nejprve pracoval jako soustružník a později jako uklízeč v továrně v Gmündu. Odtud byl v lednu 1945 poslán na práci v Rakousku do továrny Teppich und Möbel, kde pracoval jako speditér v partě internovaných maďarských Židů.

Po konci války odcestoval zpět do Lvova, kde v druhé polovině roku 1945 dodatečně složil na spe-

Bohumír Kurovec s vyznamenáním Spravedlivý mezi národy

Foto archiv rodiny Kurovcovy

ciálních kurzech příslušné závěrečné zkoušky a obdržel maturitní vysvědčení. V této době se také přihlásil na geografickou fakultu Univerzity Ivana Franka ve Lvově, kde se zapsal na první semestr, ale záhy studia přerušil a odešel s rodiči do Československa, kde získal státní občanství.

Nedlouho po válce se rodina Kurovcova setkala se zachráněnými děvčaty, jež se kvůli stále silnému antisemitismu na polském území rozhodly pro bezprostřední odchod do tehdejší Palestiny, kde začaly nový život. V nové vlasti se Bohumír Kurovec zapsal ke studiu na Vysoké škole obchodní, odkud byl v roce 1949 během politických čistek vyloučen. Do pracovního procesu se zařadil v tehdejší ČKD Stalingrad, odkud pokračoval do podniku Kovoprojekta Praha, kde působil až do odchodu do penze. Jeho velkou vášní a životní

náplní bylo stavitelství, svůj osobní život tak značnou měrou zasvětil rekonstrukci a zvelebování úchvatné secesní vily na pražských Vinohradech.

Za záchranu židovských děvčat byli 10. června 1964 Bohumír Kurovec, jeho otec Dimitrij a matka Marie vyznamenáni titulem Spravedlivý mezi národy, navrzení na získání vyznamenání iniciovaly přímo zachráněné ženy, které udržovaly s rodinou kontakt po celý život. V jednom z rozhovorů, které natočil, řekl: „Vzniklo tak přátelství na život a na smrt, přátelství, jak má být. A na památku mých vzácných rodičů, a mou byl zasazen strom v Aleji Spravedlivých v Jeruzalémě.“

Bohumír Kurovec, který byl nositelem vyznamenání Spravedlivý mezi národy, uznaným odbojářem i totálně nasazeným, zemřel v létě roku 2018.

Fotografie Marie a Dimitryho Kurovcových, uprostřed zasazený strom v památníku JAD VAŠEM

Foto archiv rodiny Kurovcovy

ni se přihlásil ve Lvově, kam s rodiči odešel kvůli postupující válečné frontě. Byl jim přidělen byt, který dříve obývala rodina Komiňských. Otec Dimitrij se ihned po nastěhování začal zajímat o osud celé rodiny Komiňských. Dozvě-

Během pobytu ve Lvově mezi roky 1942 – 1944 u sebe rodina Kurovcova ukrývala postupně tři židovské ženy. Nejprve to byla právě zmíněná Celina Komiňská, později její neteř Basia Rasner, zachráněná z pracovního tábora Ja-

Léta válečná 1914 až 1920

Volyňský Čech Václav Vondrák (1880 Volyn – 1962 Chile) na začátku první světové války dal k dispozici našemu odboji místnost ve svém domě v Kyjevě. Podílel se na organizaci české družiny a svou péčí o české a slovenské zajatce v Rakousko-Uherské armádě vytvářel předpoklady pro jejich vstup do československých legií v Rusku. V roce 1916 byl zvolen předsedou svazu československých spolků na Rusi. Jednalo se o významnou organizaci, která usilovala o sjednocení a koordinaci odbojových aktivit na území carského Ruska.

Stranu 4 připravila Nataša Weberová

Členové sokola Kvasilov

Foto archiv

Po vypuknutí 1. světové války již 12. srpna 1914 vyhovely carské úřady žádosti českých krajských organizací v Rusku a povolily vytvořit českou vojenskou jednotku nazvanou Česká družina. Jednotka se formovala od 21. srpna 1914 z řad českých dobrovolníků s rakousko-uherským občanstvím.

Na žádost českých krajských organizací byli do České družiny od října 1915 postupně odveleni volyňští Češi, kteří byli předtím zmobilizováni do carské armády,

a kromě toho se z Volyně hlásili další dobrovolníci. V československých legiích na Rusi sloužilo celkem 1445 volyňských Čechů. Z toho více než 243 „starodružiníků“ (dobrovolníci, kteří nastoupili v období od 21. srpna do 30. listopadu 1914) a přes 800 Čechů bylo z ostatních částí Ruska. Také tímto způsobem se celá menšina v Rusku zasloužila o vznik samostatného Československa. Značný byl i finanční příspěvek na protirakouský odboj jednak od bohatých krajanů, jednak z národní daně,

kterou zavedli krajané od 1. 4. 1916 a jejíž vybírání bylo na Volyni řádně organizováno.

Rakousko-Uherská armáda obsadila část Volyně až po Luck a Dubno. Češi v Rakousko-Uherské armádě byli udiveni tím, že jsou zde české obce. Obě strany (Rakousko-Uhersko a Rusko) posílaly civilní obyvatelstvo do týlu. Po návratu našli obyvatelé své vesnice poničené, případně spálené. Odhadem bylo takto postiženo asi 10 % českých obcí v nejzápadnější části Volyně.

Pozdrav z pod Malej Fatry

Nečekané pozvání na Slovensko mi udělalo velikou radost. Slovensko mám nesmírně ráda a v Bratislavě se cítím jako doma. Pozvání jsem dostala od Alexe Veliče, člena výboru Společnosti Česko-Korejského přátelství Pektusan. Předsedou této společnosti je na Slovensku.

Než jsem se z Bratislavy rozjela na Vrútky a Martin, proběhlo setkání s akademikem ing. Jozefem

Dolníkem, ze Slovenské obchodní a priemyselnej komory, byla mi nabídnuta spolupráce. Tohle setkání mě velice povzbudilo do dalších aktivit.

Pak už mě čekala další cesta – Vrútky, Martin a Fokušová. Babička Alexe Márija vyrábí na salaši sýry. Škoda, že ten den lilo jako z konve, takže baču, ovce a salaš jsem navštívit nemohla. Druhý den jsme s Alexem jeli do Vrútok

na zasedání okresního výboru komunistické strany Slovenska. Byla jsem pozvaná. Zároveň jsme oslavili 28. říjen – vznik Československa.

Nikdo z nás si nepřál jeho rozbití. Na Slovensku je vedený jako památný den, ale není to svátek. Vyprávěla jsem o Slovanské vzájemnosti, několik čísel jsem dovezla, byli nadšení: Alexe si vážím, vystudoval vysokou školu

a mohl jít učit na gymnázium. Měl by to i s bytem. Pro jeho politické přesvědčení ho jako komunistu přeložili na základní školu, sedmou třídou.

Neměl to tam lehké hned o začátku. S dětmi měl problémy, dělaly mu naschvály. Jednomu žákovi napsal poznámku a hned druhý den přiběhla máma toho chlapce, křičela na něj, že nebude podporovat jeho bolševické manýry. Jenže

Alex mezitím vším bojem udělal řidičák na autobus a jezdí u Dopravního podniku. Práce řidiče autobusu se mu velice líbí a je spokojený. Lidé ho mají rádi a členové KS si ho váží.

Mám vyřídít mnoho srdečných pozdravů z pod Malé Fatry redakci a čtenářům Slovanské vzájemnosti a přání vzniku nového Československa.

NATAŠA WEBEROVÁ

Viera Heráková, Dušan Čání, Nataša Weberová, Miroslav Herák

Zprava – Dušan Čání, Miroslav Herák, Alex Velič, Viera Heráková

Pozdrav běloruského prezidenta Alexandra Lukašenka českému národu k státnímu svátku 28. října – výročí vzniku Československa ze 7. listopadu 2022 – výročí VŘSR

Výročí VŘSR 7. listopad 2022 - Minsk (2x)

Прэзідэнт
Рэспублікі Беларусь

Мінск, 28 кастрычніка 2023 года

Паважаныя сябры,

Ад імя народа Рэспублікі Беларусь і ад сябе асабіста віншую народ Чэшскай Рэспублікі з нацыянальным святам.

28 кастрычніка 1918 года ў гісторыі Чэхіі адбылася лёсавызначальная падзея, якая стала пачаткам будавання незалежнай чэхаславацкай дзяржавы.

На працягу доўгага часу чэхы і беларусы аб'ядноўваюць цэнны вопыт мірнага суіснавання, чалавечыя, гаспадарчыя і культурныя сувязі.

Упэўнены ў наяўнасці сёння ў Мінска і Прагі магчымасцей для аднаўлення канструктыўнага супрацоўніцтва ў гандлёвай і гуманітарнай галінах. Беларускі бок да гэтага гатовы.

У такі асаблівы дзень шчыра жадаю народу Чэхіі працвітання і ўпэўненасці ў будучыні.

Будзем рады вітаць вас у гасціннай Есгарусі.

Аляксандр Лукашэнка

Народу Чэшскай Рэспублікі

Neporažený

Od počátku března 1939 se nad Československem, zmrzačeným na podzim minulého roku mnichovským diktátem a vídeňskou arbitráží evropských mocností, (V. Británie, Francie, Německo, Itálie a v druhém případě „už jen“ Německem a Itálií), začaly stahovat mraky.

Z vůle takto stvořeného středoevropského hegemonu – hitlerovského Německa – prohlašuje sněm Krajiny slovenské 14. 3. 1939 Slovenský stát. Prezident ČSR Emil Hácha odjíždí do Berlína, aby se poptal tamních pohlavárů, co zamýšlí s okleštěnými českými zeměmi. Zcela zjevně se věc začala jevit již v podvečerních hodinách téhož dne, kdy zahájily jednotky německé wehrmacht postup do republiky na Ostravsku. Vyplynulo z to hitlerovských obav, že by zbytek ostravsko-karvinské průmyslové aglomerace mohl být obsazen s náčnickým Polskem, tehdy vlastně ještě německým spojencem...

Jedna z nepřátelských kolon zamířila k Místku, kde v bývalé Czajánkově textilní továrně, přeměněné v kasárna, byl umístěn třetí prapor pěšího pluku 8 Slezského. Když před sedmou hodinou večerní u brány zastavilo několik německých motocyklů a nákladních automobilů a vystupující osoby neuposlechly výzev strážných, došlo ke střelbě. Velitele praporu podplukovníka Karla Štěpínu krátce předtím povolali na místní posádkové velitelství. Zastupující důstojník kapitán Karel Pavlík po rychlém zjištění situace vběhl do chodby a zvolal: „Kluci, Němci

jsou tady! Jdeme do toho!“ Pamětníci vzpomínali, že to byl nejlepší rozkaz, jaký dostali. Energického kapitána v tu chvíli vůbec nenapadlo, co na jeho povel řeknou představení. Nepřítel je zde a oni s ním musí bojovat. Pověřil poručíka Karla Martínka sestavením skupiny, která měla vyjít z kasáren a pokusit se vpadnout protivníkovi do boku, což už se ale nepodařilo provést. Nezbyvalo než se zabarikádovat v objektu.

Musela to být opravdová odvaha postavit se několikanásobné převaze. Českoslovenští vojáci měli jen pušky a lehké kulometry a především kriticky málo munice. Naproti Němci stříleli proti budově dělem, pancéřovým vozem a osvětlovali ji světlomety. Trvání delky srážky se nedá odhadnout. Svědectví se rozcházejí. Rovněž zprávy o ztrátách nepřitele jsou nepřesné. Některé údaje hovoří o šesti, jiné až o osmnácti mrtvých německých vojácích. Z naší strany byli jen lehce ranění. Obránci ustáli v odporu, když jim došlo střelivo. Okupanti začali hned nato s jejich odzbrojováním a důkladnou prohlídkou ubikací. Téměř tři hodiny museli stát u památníku padlých z 1. světové války v sychravém počasí, charakterizujícím pochmurnost chvíle. Všechny zajatce měli odtransportovat do Německa, ale vyjednávání přineslo vysvětlení, že incident „vznikl nedorozuměním“.

Zadržen a posléze propuštěn byl též kapitán Karel Pavlík. Do onoho osudného momentu jeden z řady důstojníků čs. armády, jež se v ni-

čem neodlišoval a nadřizení ho posuzovali jako průměrně nadaného. V zlomových okamžicích se však ukazuje pravá stránka osobnosti a Karel Pavlík při této zkoušce obstál. Do našich dějin se zapsal čestně a neohroženě. Narodil se 19. 10. 1900 v malé obci Hradové Střímečice (nyní součást Stříbrné Skalice v okrese Praha – východ). Po měšťanské škole studoval na učitelském ústavu a obchodní škole. Vykonal zaměstnání účetního praktikanta, aby po kratším čase přešel do školství. Změnu Pavlíkova života znamenal výkon vojenské prezenční služby, za níž se rozhodl v dráze vojáka z povolání. Z Vojenské akademie v Hranicích na Moravě byl vyřazen roku 1923 s hodností poručíka pěchoty. Nastoupil k hraničářskému praporu 1 v Děčíně. V letech 1928 – 1933 sloužil v Praze u pěšího pluku 5 T. G. Masaryka. Tady se i oženil. Zmíněné období mu přineslo povýšení na nadporučíka (1929) a kapitána (1932). Proto velmi těžce nesl své přeložení z hlavního města do posádky v českém Slezsku. Situace pro něho ještě složitější tím, že v Praze zanechával rodinu, což nakonec znamenalo její rozpad.

U Pavlíka to vedlo k vnitřnímu rozčarování, projevujícím se i služebně. S těmito okolnostmi se nakonec smířil a začal na sobě opět pracovat. V kritické pro republiku době (1938 – 39) velel rotě s hodnocením: „K představeným velmi ukázněný, k sobě rovným snášenlivý a kamarádský, k podřízeným přísný, spravedlivý a dovede si

Karel Pavlík na počátku 30. let minulého století

... a v roce 1938.

FOTO – archiv autora

zjednat autoritu, za mobilizace se osvědčil.“ Kapitán Pavlík po německé okupaci, zřízení tzv. protektorátu Čechy a Morava a likvidaci československého vojska na domácí půdě je převeden do civilní správy. Přičemž se okamžitě zapojil do odbojové činnosti v ostravské skupině Za vlast. Ta zajišťovala trasy pro odchod našich lidí z porobené země k budování zahraniční armády. Pokračoval v Praze, kam se přestěhoval, v síti Obrany národa. Spolupracoval s legendárním štábním kapitánem Václavem Morávkem a též Ladislavem Vaňkem (po svém zatčení kolaboroval s Němci), vedoucím sokolské organizace Jindra a členem Sokolské revoluční rady, což se Pavlíkovi mělo stát osudným.

Od útoku na zastupujícího říšského protektora SS – Obergruppenführera Reinharda Heydricha musel často měnit zázemí. Začátkem září 1942 při domluvené

schůzce s Vaňkem se na něho vrhli gestapáci, ale nedal se zadarmo a znovu střílel do posledního náboje... Prošel „zostřenými“ výslechy, načež byl převezzen do koncentračního tábora Mauthausen a zde 26. 1. 1943 popraven. Po osvobození republiky se mu dostalo in memoriam povýšení do hodnosti majora (později na plukovníka) a vyznamenání Československým válečným křížem 1939. K 28. říjnu 1999 byla Karlu Pavlíkovi posmrtně udělena medaile Za hrdinství. Symbolicky je pohřben v Kostelci nad Černými lesy.

Režisér Jiří Sequens roku 1956 natočil podle námětu divadelní hry Milana Jariše Přísaha film Neporažení, volně se inspirující místními událostmi z března 1939. Neporaženým rozhodně zůstal Karel Pavlík. Padl na domácí ilegální frontě, plnic slova přísahy československého vojáka.

VLADIMÍR MLEJNECKÝ

Vítězný Julius Fučík ve Vsetíně

Sochu komunistického novináře a spisovatele Julia Fučíka 6. listopadu odhalili komunisté ve Vsetíně před sídlem okresního výboru KSČM. Sochu vystavili již před dvěma lety, město Vsetín však s jejím umístěním nesouhlasilo a nepovolilo to.

Podle radnice bylo umístění v rozporu s požadavky zákona o státní památkové péči. Komunisté museli sochu odstranit. Letos v září však získali kladné stanovisko zlínského krajského úřadu, který rozhodnutí vsetínského městského úřadu změnil a umístění sochy umožnil. „Krajský úřad uvedl,

že místní úřad jednal protizákonně a v rozporu s našimi ústavními právy, takže máme povoleno,“ řekl předseda zlínského krajského výboru KSČM Roman Ramach. Znovu odhalení Fučíkovy sochy ve Vsetíně byla přítomna též předsedkyně ÚV KSČM Kateřina Konečná, poslankyně Evropského parlamentu, která pronesla projev. Význačným hostem, který zde promluvil, byl i Jaroslav Vodička, předseda ÚV Českého svazu bojovníků za svobodu. Při příležitosti letošního 120. výročí narození Julia Fučíka a 80. výročí jeho vraždy německými nacisty v berlínské

věznici Plötzensee pak byla ve 2. patře budovy ÚV KSČM v ulici Politických vězňů 9 zahájena 7. listopadu výstava o životě a díle Julia Fučíka. Potrvá až do konce letošního roku. Slavnostního otevření vernisáže se rovněž zúčastnili 1. místopředseda ÚV KSČM Petr Šimůnek, další místopředseda Milan Krajča, předsedové Krajské ÚV KSČM Jiří Horák a Vladimír Chaloupka, předsedkyně KV KSČM Praha Marta Semelová a tajemník tohoto výboru Viktor Pázler. Zahájení vernisáže uvedla Petra Prokšánová, předsedkyně Komise mládeže při ÚV KSČM. (iDnes.cz, jel)

Pivovarem roku humpolecký Bernard

Sdružení přátel piva (SPP) každoročně vyhlašuje výsledky své soutěže o nejlepší piva, pivovary a pivovarské osobnosti nepřetržitě již od roku 1990. Zároveň to je jediná a nejstarší pivní soutěž v České republice samotných spotřebitelů.

SPP své ceny vyhlašuje od roku 2002 tradičně pokaždé v jiném kraji a v jiném pivovaru. Letos v listopadu proběhla v Sládkově sále nového Návštěvnického centra Rodinného pivovaru Bernard v Humpolci. Ten si zároveň odnesl letošní palmu vítězství a byl prohlášen pivovarem roku 2023. Zlatistý pohár jeho spolujednateli Stanislavu Bernardovi předal Tomáš Erlich, předseda SPP. Druhé a třetí

Stanislav Bernard přebírá cenu od Tomáše Erliche, předsedy SPP. FOTO – Petr Brodecký

skončily pivovary Kamenice a Ženětice. Další prestižní cenu v kategorii minipivovar roku si odnesly pivovary Rampušák, Volt a Bad Flash. První tři místa v kategorii létající pivovar obsadily pivovary Chroust, Hangár a Falkon. Laureátem v kategorii sládek roku je Petr Petružálek z pivovaru v Merklýně.

JAN JELÍNEK

Fučík ve Vsetíně

FOTO Zdeněk Vejpustek

Kruh občanů České republiky vyhnaných v roce 1938 z pohraničí

Vzpomínka číslo 1

Otec žil od roku 1925 v Děčíně, kde pracoval jako pomocný skladník u ČSD. Matka byla v domácnosti. Po nástupu Adolfa Hitlera roku 1933 v Německu k moci stupňovali sudetští Němci v českém pohraničí své požadavky. Od roku 1936 se situace radikálně zhoršila. Zvyšovala se však agresivita Němců vůči Čechům.

České děti byly napadány Hitlerjungend. Sama jsem to prožívala. Velmi dobře si pamatuji na 1. máj 1938. Němci provolávali slávu Hitlerovi, celé město bylo zaplaveno prapory s hákovými křížky. Němci pochodovali hlavní třídou; byly jich tisíce z celého okolí. Čeští pořadatelé vedli český průvod postranními ulicemi, aby nedošlo ke střetu. Němci chtěli český průvod napadnout. Tato doba byla plná hrůzy a strachu, co bude následovat. V českých domech muži drželi již celý měsíc ve dne i v noci hlídky. V noci se nesmělo rozsvítit ani na chodbě, aby Němci dům nenapadli. Zprávy z hranic od finanční stráže informovaly české obyvatelstvo o pohybu Němců na hranicích. Vypadalo to na válku.

V obsazeném území jsme nezůstali. Moje rodina i všichni sousedé utíkali jen v tom, co měli na sobě. Rodiče měli u sebe doklady a něco málo peněz, jinak nic. Nebylo čas něco si zabalit. Všechna majetka zůstala v Děčíně – zařízený byt, sklep plný zásob na zimu, pěkná chata se vším potřebným, nářadí na zahradu. Za tyto věci jsme nedostali žádnou náhradu.

Odjeli jsme do obce Šejdov v okrese Německý Brod. Stáli

Osazenstvo venkovní služebny gestapa v Českých Budějovicích. Foto - archiv

Vzpomínka číslo 2

Můj otec byl přeložen v roce 1922 do železničních dílen ČSD v Podmoklech (nyní součást Děčína) a v témže roce se za ním přestěhovala celá naše rodina – matka, starší sestra a já – z Dobronic u Chýnova, okres Tábor, a zde jsme žili až do našeho odchodu v roce 1938.

Jelikož v té době nebyl ještě dostatek vhodných bytů, byli jsme ubytováni prozatím u jedné německé rodiny v podnájmu. Zde jsme, podle vyprávění mé matky, měli jednu světnici, kde bylo vlhko, a pod postelí rostla houba. Toto prostředí se pak podepsalo na mém zdraví. Domácí na nás pohlíželi jako na vetřelce. Po nějaké době se otcí podařilo zajistit pro nás nový byt v tří poschodovém domě zvaném „Tereza“. Otec byl členem sociální demokracie, byl rovněž pokladníkem „Gentského systému“ v dílnách ČSD. Pamatuji si to proto, že za ním do našeho bytu přicházeli dělníci propuštění z práce na dráze. On jim pak vydával určitou

Po roce 1933 a pak po volbách v roce 1935 troufalost a zpupnost jednotlivých členů SdP stoupala, a to hlavně vůči Čechům, které již tehdy začali považovat za méněcennou rasu. V Podmoklech byly tři velké německé školy, dvě byly ve středu města u náměstí a třetí s technickým zaměřením pak na vršku nad městem. Česká menšina měla jen jednu školu, a to mimo střed města. K této škole jsme museli procházet uličkou mezi ploty. Stávalo se, že jsme se zde setkávali se žáky německé školy, a tehdy docházelo k různým neshodám a později i k napadání českých dětí. Hřiště DTJ bylo za městem na kopci a muselo se k němu jít okolo kostela „Jánská kaple“, kde pak v letech 1937-1938 docházelo k případům českých občanů zfanatizovanými členy různých německých bojůvek. Na cvičení jsme proto chodili vždy ve skupině, neboť na větší počet lidí si tito „hrdinové“ nedovolili zaútočit. Abychom se mohli bránit, udělali jsme doma z gumových hadic pendreky, které jsme pak nosili s sebou.

Při zvolení dr. E. Beneše prezidentem ČSR v roce 1935 se večer na náměstí sešlo tak málo Čechů, že to bylo až bolestné. Neúčast lze vysvětlit velkými obavami Čechů před sudetskými Němci. Ti totiž nevynechali žádnou možnost, aby nenapadli nějaké shromáždění Čechů a německých sociálních demokratů a přitom nevyvolali nějakou rvačku. O německých sociálních demokratech je nutno říci, že jejich oddíly RW (Republikanische Wehr) byly velmi agilní a dovedly tvrdě republiku proti násilníkům hájit. Otec mi jednou vyprávěl, že členové RW při naší květnové mobilizaci odešli mezi prvními na hranici a pomáhalí jí až do příchodu posil střežit.

Ve městě byla městská policie složená z Němců. Rovněž tak starosta byl Němec. Stalo se například, že Němci pořádali různé demonstrace, ale naše česká státní policie byla proti nim bezmocná, neměla od vlády povolení, aby mohla zakročit. Když však tento demonstrační průvod přišel před radnici, vyšel starosta a prohlásil asi toto: „Nadělali jste rámusu již dost, jděte domů,“ a celá demonstrace se v klidu rozešla. Jednou jsme šli ze hřiště DTJ domů a u prvních obydlí jsme zastihli asi jedenáctiletého hochu, který v uniformě a s obnaženou dýkou hlídal domy, neboť starší Němci opět řádili ve městě. On prý hlídal, aby nikdo z jejich domů neukradl. Stalo se též, že při jedné

potyčce byli napadeni čeští policisté. Jeden henleinovec povalil českého policistu, namířil na něj svůj pušlitr se slovy „Tak mě uhoď, nesmíš, že?“ Aby měli Němci, tj. henleinovci, hodně hlasů, tak k volbám v roce 1935 přinášeli na nosítkách nemocné, nechali je odvolit a pak je nechali ležet na chodbách, takže členové volební komise museli zajišťovat jejich odvoz domů. To jsem se dověděl od svého otce, který byl členem volební komise.

V novinách z té doby bylo hodně článků o tom, že zfanatizovaní Němci napadli četnickou stanici nebo úřadovnu celní a pasové kontroly. Výsledkem pak byli mrtví a ranění z řad četníků, policie, celní a finanční stráže.

Němci, a to hlavně mladí, odcházeli do Německa, zde se vycvičili a vyzbrojili, aby pak mohli v republice přepadávat české obyvatelstvo i české úřady. Rovněž do Československa pašovali zbraně, munici a trhaviny, maskované jako potraviny (v plechovkách, pytlích apod.), aby pak mohli u nás provádět různé sabotáže. Hodně členů SOS (Stráž obrany státu – složená z četníků, policie, celní a finanční stráže) bylo zabito nebo zraněno právě těmito německými bojůvkami vycvičenými v Německu. Nebylo by správné, aby se

cích strojů v továrně na šicí stroje Böhmische Clemens Müller Werke A. G. V obci Bynov u Podmokel. Zde jsem se měl učit řemeslu do 14. 3. 1940. V této továrně pracovali sami Němci, jen já a ještě tři učňové jsme byli Češi. Snad tím chtělo vedení dokázat, že přijímá také Čechy. Všichni němečtí zaměstnanci byli členy SdP, kdo nebyl členem, nemohl zde být zaměstnán. Věřím tomu, že někteří byli členy jen proto, aby měli práci, neboť se ke mně chovali celkem slušně.

Jako učeň jsem jednou až dvakrát týdně docházel do české pokračovací školy. Asi tak 20. nebo 21. září mi v továrně jeden dělník řekl: „Zítra půjde všechno Heil Hitler!“

Já mu nevěřil, ale 22. září se to stalo. Dívali jsme se z oken školy na město a tu jsme zpozorovali, že se všude objevuje mnoho červených praporů s hákovým křížem. Náš učitel Jakeš ihned ukončil vyučování a poslal nás domů. Když jsem přeběhl náměstí před naším domem, tak jsem se zhroutil. Po celém náměstí plno rozvášněných Němců, někteří oblečení do černých rajtek, s hákovými křížky na rukávech a roznášeli další prapory k vyvěšení.

Z německé školy na náměstí každou chvíli za velkého smíchu a křiku vylétl z oken chuchvalec roztrhaného papíru – byly to roztrhané české knihy. Po celém náměstí se rozléhalo jejich „Heil Hitler“. Naši českou ani německou policii jsem neviděl. Do celého tohoto dění nezasahovali: Němci nechtěli a Češi nemohli, neboť měli instrukce „neprovokovat, nezasahovat, nedávat záminku ke stížnosti atd.“ Je třeba podotknout, že tehdy ještě existovala Československá republika, bylo to před Mnichovem!

Rodina Václava Nováka z Děčína – Podmokel. Na podzim 1938 byli vyhnaní z pohraničí. 24. 10. 1942 budou zavražděni v Mauthausenu. Foto - archiv

na ně zapomínalo, neboť si zaslouží úctu. Tito lidé byli vlastně prvními mrtvými a raněnými ve válce, která vypukla později.

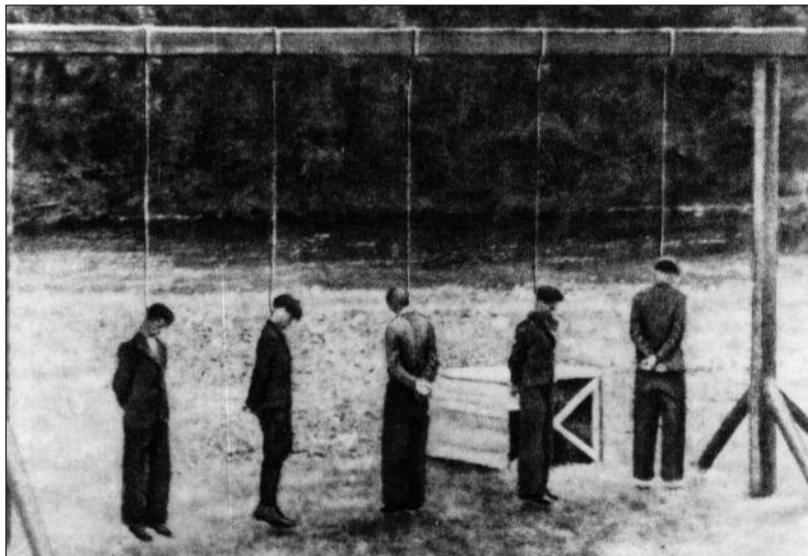
V roce 1936 jsem ukončil školní vzdělání, tj. vychodil jsem 4. ročník měšťanské školy. Měl jsem jako učeň nastoupit do továrny, kde pracovala má starší sestra, ale oni účinně nepřijímali, prý proto, že tam nějaký učeň něco ukradl. Byl jsem tudíž doma bez práce.

Až teprve začátkem roku 1937 se mému otcí podařilo pro mne sehnat práci. Dne 15. 3. 1937 jsem byl přijat jako učeň – mechanik ši-

Jelikož hrozilo nebezpečí, že rozvášnění Němci vniknou do našeho domu, rodiče rozhodli, že nás otec odvede na nádraží a my pojedeme k příbuzným na Tábořsko, kam jsme už nějaký čas před naším odjezdem poslali bednu s naším lepším oblečením. V přeplněném vlaku bylo hodně těch, co odjížděli ze stejného důvodu jako já s matkou a sestrou – též chali před Němci.

U příbuzných v Ratibořicích (okres Tábor) jsme byli dobře a s pochopením přijati.

JOSEF DVOŘÁK

Liskovec, 3. 9. 1943. Vražda nevinných rukojmí: Zdeněk Žáček z Fryčovic, Bohumil Janáček z Bzušperka, Jan Ermis ze Sklenova, Josef Lichnovský z Vlčovic a Josef Drozd z Bordovic. Někteří a kteří tohoto zločinu v posledních hodinách války uniknou. Foto - archiv

jíme na návsi jako žebráci, matka plakala, neměli jsme kam hlavu složit. Lidé ve vnitrozemí to všechno ještě nechápali. Divili se: proč utíkáte, co se vlastně děje? Matčin bratr se nás ujal a poskytl nám malou komůrku, kde se nedalo ani zatopit.

Otec pracoval v Brodě u dráhy. Každý den ráno chodil 10 km pěšky tam a večer zase 10 km zpátky. Matka od rána do noci pracovala u bratra a švagrové na polích a ve chlévě z vděčnosti, že nám poskytl střechu nad hlavou. Oni sami neměli nic, čím by nám pomohli. **MARIE KUČÍRKOVÁ, TEHDY DĚČÍN**

částku jako podporu. Rodiče měli svou vlast velmi rádi a hájili ji proti pomluvám a nepravostem. V tomto duchu nás též vychovávali. Chodil jsem do DTJ, kde jsem cvičil i hrál divadlo.

Soužití Čechů a Němců bylo podle mne dobré. Ovšem tato „pohoda“ trvala jen do té doby, než začal svou kampaň Konrád Henlein, tj. do roku 1933. Předtím se některé české a německé rodiny přátelily, navštěvovaly a podobně. Pamatuji si, že rovněž moji rodiče podnikali výlety s jednou německou rodinou a dokonce moje mladší sestra učila jejich dceru česky.

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST č. 281/2023, cena 10 Kč.

Zakladatel: prof. Ing. Břetislav Chvála, Dr.Sc.

Vydavatel: Slovanský výbor ČR.

Redakční radu řídí: Docent RNDr. Jan Minář, Dr.Sc.

Členové rady: Miroslav Havlík, Eva Holečková, Jan Jelínek, Čeněk Milan Kadlec a Nataša Weberová.

Distribuci vede Alena Grospičová.

Na Slovanském výboru jsou úřední hodiny ve čtvrtek od 10 do 15 hodin.

Redakce a administrace: Slovanský výbor ČR, Politických vězňů 9, 110 21 Praha 1, III. patro, kabinet č. 147, tel. 607 715 152,

internetová adresa: www.slovanskyvybor.cz (jejím redaktorem je Miroslav Havlík).

Adresa e-mail: slovanybor@volny.cz.

Příspěvky zaslané redakci nemusí vždy vyjadřovat její stanovisko.

Redakce si vyhrazuje právo úpravy příspěvku. Uzávěrka čísla dne xx. 11. 2023.

Časopis registrován na MK ČR pod reg. č. 8038.ISSN-1212-3315.